

§ 3. Stîna, adăposturi, terenuri

Burděj s.m. „bordei”, de uz general, denumind orice construcție mică, sărăcăcioasă, dărăpănată etc., folosit mai puțin de către păstori. Din rom. *bordéi* /94, 135; 7, 177; 82, 175; 44, 44, X45; 88, 11/; cf. și /77, 141/. Pentru rom. vezi (95, 22, 99 ș.a.). Derivate: (dim.) *burdejčik*, *burdejîna*.

Cárok s.m. „țarc pentru viței s. porci la stîna s. în grajd”. Din rom. *țarc* „id.” /94, 137; 27, 143; 89, 148; 25, 128/; cf. /7, h. 127/. Derivat: (dim.) *cárčik*.

Gražd s.m. „construcție regulată pentru vite”. Din rom. *grajd* „id.” /67, IX, 863/. În v. M. este singurul nume al acestei realități. Corespondentul propriu și literar, *stájna*, nu s-a păstrat decît în folclorul huțulilor de aici. Pentru alte graiuri, tot huțule, cf. /62, 42; 82, 175: *grážda*- în reg. Cernăuți; 88, 12/. Derivate: (dim.) *gráždók*, *gráždóčok*.

Kolýba s.f. 1° „colibă de ciobani la stîna”; 2° „construcție în pădure pentru muncitorii forestieri”; 3° „un fel de bucătărie de vară pe lîngă casă” (în alte graiuri și: „adăpost pentru paznici” /45, 100/), cuvînt răspîndit în toate graiurile carpatice /7, h. 124/. Din rom. *colibă* „id.” /94, 154; 27, 131; 1, I, p. II, 656/¹. Derivate: *kolýbka*, *kolýbočka* (dim.); *prýkolýbok* „adaos în fața colibei, pentru a feri focul de vînt s. ploaie”.

Košéra s.f. „îngrăditură pentru oi lîngă stîna”. Din rom. dial. (Trans.) *coșériu* „id.” /94, 155/. Cf. /89, 148/. În v.M. termenul are o frecvență absolută și e strict diferențiat, semantic, de *okól* (vezi mai jos). Der.: *košérka* s.f., pl. *košérky*, „coșare mai mici pentru împărțitul oilor la răscol”.

Ográda s.f. 1° „împrejmuire în fața colibei de la stîna”; 2° (mai des) „curtea casei”, cu frecvență absolută. Din rom. *ográdă* (cf. 18, 560). Derivat: (dim.) *ográdka*.

Okýw s.m. „ocol la stîna pentru vaci”, mai frecvent decît sinonimul, propriu, *záhoroda*. Din rom. *ocól* „id.” (3, II, h. 392, pct. 386; 95, 37 etc.). Discuție mai amplă în /94, 165/; cf. /82, 177/. Pentru alte graiuri huțule v. /30, IV, 47/. Der.: (dim.) *okólec*.

Podušéf s.m. „scîndură suspendată, în grajd, pentru găini”, înregistrat și în alte graiuri huțule /88, 12; 89, 148/. Cf. rom. *podîșor* (10, 964; 46, I, 15, 84). Derivat: *podušérka*.

Sajván s.m. „grajd pentru vite și oi”. Din rom. *saiván* „id.” (18, 733; cf. 95, 44, 99 etc.), împrumut foarte recent, doar de peste un deceniu, de cînd în com. Moldovița a luat ființă întovărășirea zootehnică.

Strúnga (și: *strúnka*) s.f. 1° „locul unde ies la muls oile”; 2° „strungă între dinți” — „cuvînt huțul” /30, IV, 219; 7, h. 126/. Din rom. *strúngă* „id.” (17, 12; 95, 100, 107 ș.a.) /94, 173; 27, 139; 25, 126—7; 82, 177; 89, 148/. Prezent și în folclorul ucr., cuvîntul a dat naștere unui derivat: *zástrunka* s.f.

¹ Pentru rom. cf. (65, 11): „Locuința păcurarilor de pe munte se numește *mulare* sau *tirlă* sau *colibă*... Coliba... se numește în unele locuri *căsoaie*...”. Remarcăm în treacăt că huțulii din v. M. cunosc cuvîntul *kasója* „canton silvic” (< rom. *căsoaia*).

² Cf. (95, 50): *coșarul*, locul îngrădit pentru oi, se întîlnea local în Ardeal, în zona finătelor din Moldova de nord-vest, precum și la huțulii din Carpații estici.